

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 10C/159/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815202471
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2018:5815202471.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Vandou Mikulášovou, v spore žalobcu: S.. Y. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, zast.: JUDr. N. G., advokát, K. XXX, proti žalovanému: A. prokuratúra N. republiky, G., I. 2, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, takto

rozhodol:

I. N. žalobu zamietá.

II. Žalovanej sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou podanou dňa 27.04.2015 žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 20.232, 95 eur spolu s 8% ročným úrokom z omeškania počnúc od 12.04.2014 do zaplatenia.

2. Žalobu odôvodnila tým, že na základe uznesení vyšetrovateľky OR PZ O. H. sp. zn. Q.-XXX/OEK-DK-XXXX zo dňa 10.06.2010 a zo dňa 16.08.2010 pod sp. zn. Q.-XXX/OEK-DK-XXXX jej boli vznesené obvinenia pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že ako konateľka spoločnosti Y. O. s.r.o. K. tým, že v období od 01.03.2007 do 28.07.2007 mala objednávať prepravné služby od spoločnosti K. sp. o. a P. s.r.o. Y., ktorá aj bola zrealizovaná hoci mala vedieť, že jej spoločnosť nebola schopná riadne a včas plniť svoje záväzky, následne cenu prepravy neuhradiť, čím mala spoločnosti K. sp. o. spôsobiť škodu vo výške 145.250,- eur a spoločnosti P. s.r.o. škodu vo výške 37.853,- eur.

3. Z dôvodu, že od samého začiatku trestného stíhania si nebola vedomá spáchania trestného činu, bola nútená v záujme právnej ochrany zvoliť si obhajcu. V súvislosti s obhajobou jej vznikli náklady vo výške 1.632,95 eur, ktoré boli obhajcovi zaplatené v priebehu konania a dňa 30.03.2012 mu bol doplatený zvyšok.

4. Uviedla, že trestné stíhanie bolo od začiatku nedôvodné. Kedy si OČTK mohli pred vznesením obvinenia zabezpečiť dôkaz, ktoré by preukázali, že sa skutok nestal. Na tieto skutočnosti poukazovala od jej prvej výpovede.

5. Ako na konateľku spoločnosti, kde konala absolútne v jej záujme a v záujme jej spoločníkov malo tvrdý dopad vznesenie obvinenia a následné trestné konanie. Spoločnosť zamestnávala veľa zamestnancov v regióne, kde sú všetci rodinne a pracovne úzko prepojení a o jej trestnom stíhaní tak vedeli všetci. Z uvedeného dôvodu preto odišla žiť a pracovať do zahraničia. Trest, ktorý jej hrozil jej nedovolil spávať, sústrediť sa na pracovný a bežný život. Dlhodobu to ovplyvnilo aj jej osobné rozhodovanie, nakoľko dovtedy bola presvedčená, že všetko robí správne, v súlade so zákonom a dobrými mravmi. Od doby

trestného stíhania tento pocit stratila, čo spôsobilo, že nezastávala ani väčšiu riadiacu funkciu v rámci svojho zamestnania.

6. Z uvedeného dôvodu samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadostučiniením a preto žiada o poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku nemajetkovej ujmy vyčíslila na 5.000,- eur ročne od začiatku trestného stíhania, kde však v súlade so zákonom stanovila výšku na 50-násobok minimálnej mzdy a to na 17.600,- eur. Okrem toho žiadala aj o úhradu skutočných nákladov a to náhrady mzdy a cestovného vo výške 1.000,- eur, nakoľko na úkony musela cestovať z Francúzska a hoci vyšetrovateľke predložila vyčíslenie všetkých svojich nákladov, do dňa podania obžaloby jej neboli preplatené.

7. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci má nárok na náhradu škody vzniknutej v súvislosti s obhajobou, ktorá jej vznikla vo výške 1.632,85 eur.

8. Na žalovaného sa obrátila so žiadosťou o odškodné dňa 11.06.2015, v ktorej mu vysvetlila skutkové a právne okolnosti nároku na náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená v súvislosti s nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľky OR PZ, oddelenie ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Dolnom Kubíne.

9. Ministerstvo vnútra jej žiadosti nevyhovelo, keď poukázalo na fakt, že v trestnom konaní nedošlo k zastaveniu trestného stíhania pre jeho nezákonnosť. Z týchto skutočností malo vyplynúť, že dôvodom zastavenia trestného stíhania voči nej v predmetnom konaní nebola nezákonnosť uznesení o vznesení obvinenia, ale zmena skutkového stavu, ku ktorej došlo v čase od vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči jej osobe.

10. Ďalej žalovaný v odpovedi na jej žiadosť uviedol, že titul, na základe ktorého sa domáha náhrady škody označila uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ale neboli zmenené, resp. zrušené pre nezákonnosť. Naopak prokurátor sťažnosť proti nemu zamietol. Poukázal aj na to, že k svojej žiadosti nepredložila žiadne kópie príjmových pokladničných dokladov, ani vyúčtovanie trov obhajoby a teda z jej strany nebola preukázaná existencia a výška skutočnej škody.

11. Uviedla, že judikatúra systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté - rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/54/2011.

12. Súd na základe námietky o nedostatku procesnej spôsobilosti konať rozhodol, že v zmysle § 73 CSP bude na strane žalovaného konať s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky.

13. Na pojednávaní sa súd oboznámil s listinnými dôkazmi a to so žalobným návrhom, s plnomocenstvom, so žalobou zo dňa 24.04.2015, s uznesením OR PZ Dolný Kubín, č.: ORP-559/OEK-DK-2007, so sťažnosťou proti uzneseniu, s uznesením OR PZ Dolný Kubín, č.: ORP-606/OEK-DK-2007, s uznesením OR PZ Dolný Kubín, č.: ORP-559/OEK-DK-2007, s uznesením Okresnej prokuratúry Námestovo č. Pv 282/08-38, s uznesením Okresnej prokuratúry Námestovo č. Pv 10/14/5507, s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, so žiadosťou MV SR, s návrhom MV SR, so stanoviskom zástupcu žalobcu, s opatrením Generálnej prokuratúry SR a s vyjadrením Generálnej prokuratúry SR.

14. Žalobkyňa sa na súdom nariadené pojednávanie nedostavila, jej neúčast' bola ospravedlnená zástupcom.

15. Súd preto rozhodol podľa § 180 CSP, že vykoná pojednávanie v neprítomnosti žalobkyne.

16. Z vyjadrenia zástupcu žalovanej vyplynulo, že trvá na podanej žalobe. K otázke pasívnej vecnej legitímácie poukázal na judikatúru SR, najmä na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/14/2017, z ktorých vyplýva, že dôležité je, že žalovaná je Slovenská republika s tým, že tak Ministerstvo vnútra, ktoré bolo pôvodne označené a neskôr Generálna prokuratúra SR, sú len jej zástupcom. Čo sa týka

samotného nároku žalobkyne, podľa ich názoru poukazujúc na platnú judikatúru, nemalo dôjsť k začatiu trestného stíhania a k vzneseniu obvinenia voči žalobkyni, ktorej táto skutočnosť predstavovala taký obrovský zásah do osobnej sféry, že bola nútená odísť mimo územie SR, konkrétne do Francúzska, kde sa zdržiava do dnešného dňa. Dôvodom takéhoto konania žalobkyne bolo to, že sa jedná o malý región, pričom firma, ktorej bola konateľkou, zamestnávala od 50 do 100 ľudí s tým, že väčšina ľudí sa na žalobkyňu dívala ako na osobu, ktorá priviedla firmu do krachu a na jej úkor sa obohatila. Čo sa týka nezákonného úradného postupu, v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/208/2016, podľa ktorého je akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom SR, považované za nezákonné rozhodnutie, ktoré bolo z dôvodu svojej nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom.

17. Z vyjadrenia zástupcu žalovanej strany vyplynulo, že nárok žalobkyne neuznáva. Poukázal na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, v zmysle ktorého je potrebné nárok na náhradu škody vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného a to s príslušným orgánom podľa § 4 a 11 zákona. V danom prípade podmienka predbežného prerokovania nároku na náhradu škody s príslušným orgánom nebola splnená, nakoľko žalobkyňa predbežne prerokovala nárok na náhradu škody so Slovenskou republikou v zastúpení Ministerstva vnútra. Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky tak nebola daná zákonná možnosť nárok žalobkyne predbežne prerokovať.

18. Žalobkyňa nárok predbežne prerokovala s Ministerstvom vnútra SR s tým, že aj v žalobe samotná žalobkyňa označila ako rozhodnutia, na základe ktorých si uplatňuje nárok na náhradu škody uznesenia vyšetrovateľa OR PZ Dolný Kubín o vznesení obvinenia.

19. V konkrétnej trestnej veci žalobkyne, v ktorej boli vydané uznesenia o vznesení obvinenia a následne bolo trestné stíhanie zastavené rozhodnutím prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo sp. zn. Pv/10/14/5507 zo dňa 27.03.2014 je zrejmé, že k zastaveniu trestného stíhania došlo na základe zhodnotenia skutkového stavu, dôkaznej situácie, právneho posúdenia veci s tým, že toto bolo možné vykonať len na základe skutočnosti, že na základe vzneseného obvinenia žalobkyne boli do spisu zabezpečené dôkazy a boli vykonávané úkony, ktoré nakoniec viedli k vydaniu rozhodnutia o zastavení trestného stíhania. Uvedené nič nemení na tom, že vznesenie obvinenia voči žalobkyni v danom prípade neboli vydané ako nezákonné. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, ak pre jeho vydanie bola splnená podmienka uvedená v § 206 Trestného poriadku, naopak ide o povinnosť OČTK takto postupovať. Je nepochybné, že realizácia tejto zákonnej povinnosti OČTK zasiahne do osobnostnej sféry fyzickej osoby a spôsobí jej ujmu, ale táto aby mohla byť predmetom odškodnenia z dôvodu nezákonného rozhodnutia, musí byť splnená podmienka, aby táto zákonná povinnosť bola vykonaná v rozpore so zákonom. Uvedený záver konštatuje aj nález ÚS SR sp. zn. II ÚS53/2013-50 zo dňa 13.11.2013, nález ÚS ČR sp. zn. III ÚS 165/2002 a tiež rozhodnutie ESLP vo veci Lavrechov proti ČR, ktoré uvádza, že skutočnosť, že obvinený bol spod obžaloby oslobodený samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné, alebo od počiatku vadné.

20. Zo strany žalobkyne nedošlo k preukázaniu výšky škody, ktorú si v konaní uplatňuje.

21. Podľa § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, (1) Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci: a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním, alebo pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, alebo, d/ nesprávnym úradným postupom; (2) Zodpovednosť podľa odseku 1/ sa nemožno zbaviť.

22. Podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. (2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. (3) Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu

škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. (4) Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky.

23. V predmetnej veci ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením. V danom prípade zákon predpokladá k vzniku zodpovednosti súčasné splnenie troch podmienok:

1/ rozhodnutie o začatí trestného stíhania, ktoré bolo ukončené zastavením trestného stíhania, alebo oslobodením spod obžaloby,

2/ vznik škody,

3/ príčinnú súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním a vznikom škody.

24. Dôkazné bremeno o kumulatívnom splnení všetkých troch podmienok spočíva na žalobkyňi.

25. V danom prípade žalobkyňa predložila ako titul, na základe ktorého sa domáha náhrady škody uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré označila ako nezákonné, z dôvodu, že k začatiu trestného stíhania nemuselo dôjsť, ak by si vyšetrovatelka už na samom začiatku zabezpečila dôkaz, ktorý by jednoznačne preukázal jej nevinu. Dané uznesenia však neboli zrušené, ani zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Naopak prokurátor rozhodujúci o sťažnostiach proti predmetným uzneseniam konštatoval ich zákonnosť, keď zamietol sťažnosti žalobkyne.

26. Vzhľadom na tieto skutočnosti preto žalobkyňa nepreukázala existenciu nezákonného rozhodnutia a preto prvý predpoklad zodpovednosti za škodu nie je možné považovať za splnený.

27. Ďalším predpokladom zodpovednosti za škodu je preukázanie existencie vzniknutej škody.

28. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. Podľa § 17 ods. 2 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

30. Podľa § 17 ods. 3 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na:

a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote

d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení

31. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

32. Žalobkyňa sa domáhala náhrady škody, ktorá spočívala vo vynaložení trov obhajoby, úhrady skutočných nákladov, t.j. náhrady mzdy a cestovného a nemajetková ujma.

33. Žalobkyňa však na preukázanie ňou tvrdených skutočností o vzniku škody nepredložila žiaden listinný dôkaz.

34. Iba konštatovanie bez akéhokoľvek relevantného dôkazu nemôže súd vyhodnotiť ako splnenú podmienku na preukázanie skutočnej škody.

35. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije, ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Taktiež je potrebné posúdiť závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, alebo v spoločenskom uplatnení. Existenciu a následky nemajetkovej ujmy nestačí len tvrdiť, ale je potrebné ich hodnoverne a bez akýchkoľvek pochybností preukázať.

36. V danom prípade však žalobkyňa nepreukázala, že by došlo k tak závažnému zásahu do jej práv, aby konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a neuniesla dôkazné bremeno ohľadom preukázania vzniku nemajetkovej ujmy ani ohľadom výšky nemajetkovej ujmy.

37. Na základe týchto skutočností potom súd musel skonštatovať nesplnenie ani druhého predpokladu vzniku zodpovednosti štátu za škodu.

38. Súd poukazuje na to, že aj v prípade existencie nezákonného rozhodnutia a škody, resp. nemajetkovej ujmy, medzi nezákonným rozhodnutím a škodou musí objektívne existovať príčinná súvislosť ako tretí predpoklad zodpovednosti za škodu. Nestačí len konštatovanie príčinnej súvislosti, ale túto treba aj preukázať.

39. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mal súd za preukázané, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno pri preukazovaní zákonných predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci a preto žalobu zamietol v celom rozsahu.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci.

41. S poukazom na to, že žalobkyňa síce v konaní úspešná nebola, ale žalovaná strana nežiadala náhradu trov konania, súd rozhodol, že žalovanej sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1C.s.p.). Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 C.s.p. uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.